

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122353524
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122353524.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a JUDr. Anny Kovalovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: I. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v G., P. č. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Martinom Bašistom, advokátom, so sídlom v Poprade, Štefánikova č. 8, proti žalovanej: C. C., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v G., M. č. XX, právne zastúpenej RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Prešove, Slovenská č. 46, IČO: 54 359 490, o zaplatenie 2.500 eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 14.06.2023 č.k. 12C 4/2023-87, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že podľa výpisu z účtu žalobkyne vedeného v G., a.s., za obdobie od 29.06.2019 do 31.07.2019, dňa 30.07.2019 bola vykonaná operácia - príkaz na úhradu sumy 2.500 eur pre príjemcu č. účtu D. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX s poznámkou pre príjemcu „C.“.

3. Listom zo dňa 10.06.2022 JUDr. Martin Bašista vyzval žalovanú na úhradu - predžalobná upomienka, podľa obsahu ktorej adresát dňa 30.07.2019 neformálnym spôsobom uzavrel zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažnej hotovosti vo výške 2.500 eur. Mandantka sa s adresátom dohodla na tom, že jej poskytnutú pôžičku vráti v čo najkratšom možnom čase. Suma 2.500 eur bola zaslaná na účet adresáta dňa 30.07.2019, ktorú jej žalovaná do dňa vyhotovenia výzvy nevrátila. Zároveň bola vyzvaná na úhradu uvedenej sumy v prospech účtu žalobkyne do 3 dní od doručenia výzvy.

4. Podľa výpisu z účtu žalovanej č. D XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX za obdobie mesiacov júl 2019 až august 2022, dňa 31.07. na daný účet bola žalobkyňou poukázaná čiastka 2.500 eur s poznámkou „C.“. Rovnakého dňa bol vykonaný výber hotovosti vo výške 2.500 eur. V mesiaci júl sú na účte zaznamenané ďalšie vklady žalobkyne a to dňa 23.07. vo výške 300 eur, dňa 29.07. vo výške 50 eur. V mesiaci jún 2020 sú od daného odosielateľa evidované dve platby po 50 eur, dňa 15.04. platba 150 eur, dňa 19.03. platba vo výške 150 eur, dňa 19.02. platba vo výške 140 eur, dňa 21.12.2020 platba vo výške 200 eur, dňa 19.10. platba vo výške 150 eur, dňa 30.07. vo výške 165 eur, dňa 01.07. vo výške 250 eur, platby v mesiaci máj v počte 7 od 15 eur do 130 eur, rovnako drobné platby v mesiacoch júl 2021 až október 2021. Dňa 30.12.2021 bola poukázaná platba 380 eur, dňa 17.12. vo výške 300 eur. V roku 2022 na

účte sú evidované mesačné platby spoločnosti S. S. od žalovanej vo výške 109,97 eur, v roku 2021 od mesiaca február. Dňa 19.08.2020 bol na účet vložený s poznámkou pre príjemcu C. E. vklad XXX eur.

5. Podľa osvedčenia o evidencii motorových vozidiel žalovaná je vedená ako vlastníčka osobného motorového vozidla J. Z. od 08.03.2021. Dňa 09.03.2021 žalovaná splnomocnila C. E. na používanie osobného motorového vozidla J. Z. ev. č. G. XXX R..

6. Dňa 12.01.2021 spoločnosť FREECAR, s.r.o. uzavrela so žalovanou kúpnu zmluvu o odpredaji motorového vozidla J. Z. za kúpnu cenu 3.870 eur.

7. Žalovaná dňa 11.01.2021 uzavrela zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere s firmou Ahoj vo výške 3.870 eur viazanú na kúpu motorového vozidla J. Z.

8. Dňa 14.06.2023 vyhotovil C. E. čestné prehlásenie, kde na svoju česť vyhlásil, že na základe ústnej dohody medzi ním a žalovanou bez uvedenia dôvodu účelu zapožičania finančnej hotovosti vo výške 2.500 eur vložila dňa 30.07.2019 jeho matka (žalobkyňa) na účet č. D XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktorého majiteľkou je žalovaná, čiastku 2.500 eur s tým, že peniaze žalovaná následne vráti na účet jeho matky.

9. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Kvôli realnej povahe zmluvy o pôžičke pretrvávajú jej neformálnosť a závisí iba od vôle strán, či si zvolia ústnu alebo písomnú formu uzavretia právneho úkonu, prípadne, či spíšu len dôkaz o jej existencii - dlžný úpis. Pre vznik zmluvy je podstatným, kedy došlo k dohode zmluvných strán o predmete a k reálnemu odovzdaniu veci. Podstatnými náležitosťami zmluvy je dohoda o

- a) prenechaní veci (o reálnom odovzdaní),
- b) druhovom určení veci,
- c) povinnosti vrátiť vec rovnakého druhu a
- d) určení času vrátenia.

10. Čas vrátenia nemusí byť určený konkrétnym dňom. Stačí, ak je dohodnutý tak, že čas vrátenia možno určiť. Dokonca stačí dohoda strán, podľa ktorej čas vrátenia veriteľ ponechá na vôľu dlžníka. V takomto prípade čas plnenia určí súd na návrh veriteľa podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi (§ 564 Občianskeho zákonníka). Až po uplynutí takto stanoveného času na plnenie sa pohľadávka stáva splatnou a súdom vymáhateľnou.

11. Medzi stranami nie je sporným iba to, že žalobkyňa dňa 30.07. 2019 zo svojho účtu v banke odoslala na účet žalovanej vedený v inej banke sumu 2500 eur.

12. Žalobkyňa tvrdí, že medzi ňou a žalovanou došlo dňa 30.07.2019 neformálnym spôsobom ústnou formou k uzavretiu zmluvy o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažnej hotovosti vo výške 2.500 eur, ktorá bola dňa 30.07. 2019 odoslaná na účet žalovanej. Pôžička mala byť vrátená do konca roku 2019.

13. Podľa procesnej obrany žalovanej žiadnu zmluvu o pôžičke so žalobkyňou akýmkoľvek spôsobom neuzavrela, o pôžičku ju nepožiadala a ak jej poukázala finančné prostriedky na účet, tieto boli adresované jej synovi a boli mu ňou aj odovzdané po vybratí z účtu.

14. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je strana, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti na druhej strane neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa

vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

15. V prejednávanej veci žalobkyňa, nositeľka dôkazného bremena, ničím právne významným nepreukázala, aby so žalovanou uzavrela zmluvu o pôžičke, teda dohodu zmluvných strán o predmete prenechania peňazí s povinnosťou ich vrátenia. Súdu predložila jediný dôkaz, a to výpis z účtu o odoslaní finančných prostriedkov na účet žalovanej, aj to s poznámkou „C.“, ktorá sponchybňuje dôvod prevodu finančných prostriedkov práve na základe tvrdenej dohody o pôžičke a skôr svedčí o tom, že účet žalovanej bol naozaj iba platobným miestom, na ktoré žalobkyňa na základe žiadosti syna tomuto peniaze poukázala. Žalobkyňa napriek pokusu logicky nezdôvodnila predmetnú poznámku. Pri sporných tvrdeniach strán nebol predložený iný dôkaz preukazujúci, aby dňa 30.07.2019 práve medzi žalobkyňou a žalovanou došlo k ústnej dohode o pôžičke za žalobkyňou tvrdených podmienok. Logicky nezdôvodnila ani skutkové tvrdenie lehoty na vrátenie peňazí. Kým v žalobe tvrdí dohodu o povinnosti ich vrátenia čo najskôr, na pojednávaní podľa jej výpovede mala žalovaná peniaze vrátiť do konca roku 2019. Uplatnený úrok z omeškania, ktorý si môže strana uplatniť po splatnosti pohľadávky, žalobkyňa nakoniec ohraničila dátumom podanej žaloby. V takomto prípade súd musel rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričítal tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva, teda žalobkyňi.

16. Pri poskytnutí pôžičky prítom mali byť prítomné ďalšie osoby a ďalšie osoby mali byť účastné prevodu finančných prostriedkov v banke, kde žalobkyňa zadávala aj informáciu pre prijímateľa. Napriek spornosti tvrdenia strán žalobkyňa, ktorú zaťažuje dôkazné bremeno, nenavrhol vykonanie dôkazov na podporu týchto skutkových tvrdení.

17. Ak by mal súd uvažovať o vydaní bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v tom, že žalovaná si bezdôvodne ponechala poukázané finančné prostriedky žalobkyňou z neplatného právneho úkonu, pre daný záver neexistujú skutkové tvrdenia žalobkyne a ani takýto záver nevyplýva z vykonaných dôkazov. Preto súd nemohol zaujať ani záväzné stanovisko k uplatnenej hmotnoprávnej obrane žalovanej vznesením námietky premlčania.

18. Nie je vylúčené, že žalovaná spolu s priateľom poukázané finančné prostriedky jeho matkou spotrebovali na nájom, živobytie alebo inak, avšak jej záväzok ich vrátenia ako pôžičky preukázaný nebol.

19. Čestné prehlásenie syna žalobkyne bolo vyhodnotené ako nejednoznačné, neurčité, účelové a tým ako dôkaz v prospech tvrdení žalobkyne nepoužiteľný. Daná osoba sa bez poučenia o trestnoprávných následkoch krivej výpovede vyjadruje k bližšie nešpecifikovanej dohode medzi ňou a žalovanou týkajúcej sa finančnej čiastky 2500 eur.

20. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 a § 262 C.s.p.

21. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Alternatívne požadovala rozhodnutie zmeniť tak, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 2.500 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.500 eur od 24.06.2022 do zaplataenia. Ako dôvod uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. Vykonaným dokazovaním boli potvrdené skutočnosti uvedené v návrhu na vydanie platobného rozkazu, a to že žalobkyňa dňa 30.07.2019 na stretnutí s jej synom a žalovanou uzavrela neformálnym spôsobom zmluvu o pôžičke po tom, čo žalovaná naliehala nech jej finančné prostriedky požičia a do konca roka ich vráti. Následne žalobkyňa v ten istý deň poslala žalovanej na účet v banke sumu 2.500 eur. Tieto skutočnosti boli tvrdené výsluchom žalobkyne predložením výpisu z účtu žalobkyne, pričom prevzatie predmetných finančných prostriedkov potvrdila aj žalovaná. Zároveň je potrebné uviesť, že ak by požičané finančné prostriedky mali byť určené synovi žalobkyne ako tvrdila žalovaná, tak by ich žalobkyňa dala fyzicky do rúk synovi po stretnutí a neposielala ich na účet žalovanej. Žalobkyňa zároveň na podporu svojich tvrdení v konaní predložila čestné prehlásenie C. E., ktorý bol

svedkom uzavretia predmetnej pôžičky medzi žalobkyňou a žalovanou, kde uviedol, že jeho matka vložila na účet žalovanej sumu vo výške 2.500 eur s tým, že žalovaná predmetné finančné prostriedky vráti na účet jeho matky. V konaní tak bolo preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi žalobkyňou a žalovanou, na základe čoho je nárok uplatnený žalobkyňou dôvodný.

22. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

23. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

24. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

26. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

27. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

28. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

29. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k

uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

30. V danom prípade ako na to správne poukazuje prvoinštančný súd, v priebehu konania žalobkyňa ničím právne významným nepreukázala existenciu dohody medzi ňou a žalovanou o poskytnutí pôžičky vo výške 2.500 eur. Takýto záver sa nedá vyvodiť ani z predloženého výpisu z účtu, podľa ktorého zo strany žalobkyne došlo k odoslaniu finančných prostriedkov v sume 2.500 eur na účet žalovanej. Pri tejto transakcii je uvedená poznámka „C.“, čo je nepochybne meno syna žalobkyne C. E.. Je pritom nelogické, aby žalobkyňa pri prevode finančných prostriedkov vo výške 2.500 eur na účet žalovanej uvádzala v poznámke meno svojho syna, ak peniaze neboli určené synovi, ale žalovanej. V čase prevodu finančných prostriedkov žalovaná žila v spoločnej domácnosti so synom žalobkyne, pričom syn žalobkyne nemal zriadený vlastný účet v banke, čo potvrdila samotná žalobkyňa pri svojom výsluchu na pojednávaní konanom dňa 14.06.2023. Za takejto situácie záver, podľa ktorého účet žalovanej predstavoval iba platobné miesto, na ktoré žalobkyňa na základe žiadosti syna poslala sumu 2.500 eur, má oporu vo vykonanom dokazovaní.

31. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej žiadne trovy nevznikli a žalobkyňa ako neúspešná strana sporu nemá právo na ich náhradu.

33. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).